

1. Aşağıdakilerden hangisi destansı anlatımın özelliklerinden biri değildir?

- A) Olağanüstü olaylara ve kişilere yer verilebilir.
 B) Anlatımda yiğitçe bir söyleyiş vardır.
 C) Hareket bildiren kelimeler sıkça kullanılır.
 D) Genellikle toplumsal aksaklıkları eleştiren tarzda yazılır.
 E) Kelimeler mecaz ve yan anlamlarda kullanılabilir.

2.

(I) Ailemle her yaz tatilimizi Marmaris'de yaparız. (II) Ama bu yaz babamın işlerinden dolayı yalnız gelmek zorunda kaldım. (III) Annemde babamı bırakmadı, kaldı. (IV) Herkezele birlikte olmanın keyfini yaşayamadım derken annemler bana sürpriz yaptılar. (V) Onları karşımda görünce baka kaldım.

Yukarıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

Kan-Turalı aydur:

– Bu dünyayı erenler (yiğitler) akıl ile bulmuşlardır. Bunun önünden sıçrayayım, ne hünerim var ise göstereyim, didi. Adı görklü (güzel) Muhammed'e salavat getürdi, boğanın önünden savuldu. Boğa boynuzu üzerine dikildi. Kuyruğundan üç kere küterip (kaldırıp) yire çaldı. Sünükleri (kemikleri) hurd oldu (un ufak oldu). Bastı, boğazladı, bıçak çıkarup derisin yüzdi. Eti meydanda koyup derisini tekürün öne getirüp aydur:

– Tan ile kızını mana viresin, didi.

Dede Korkut Hikâyeleri'nden alınan bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahramanlık B) Yalnızlık C) Özlem
 D) Hüzün E) Aşk

4. Fiil kök veya gövdelerinden belirli eklerle türetilen fakat fiil özelliğini yitirerek cümle içerisinde isim, sıfat, zarf görevleriyle kullanılan kelimelere fiilimsi (eylemsi) denir.**Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?**

- A) Bembeyaz örtüsüyle kış aylarında bir başka güzel olur Doğu Anadolu.
 B) Modanın bizi cezbetmesinin nedeni güzel olana duyduğumuz hayranlıktır.
 C) Unutma ki çoğa sahip olan değil, sahip olduklarının kıymetini bilen, zengindir.
 D) İyi-kötü savaşlarında kötüler başlarda yenseler de sonuçta kazanan hep iyilerdir.
 E) Başın dik dolaşmak ve onurlu yaşamak istiyorsan emeğinle kazanmaya çalışmalısın.

5. Muhsin Çelebi, çekinmeden, sıkılmadan, ezilip büzülmeden gayet tabii bir hareketle kendine gösterilen şilteye oturdu. Sadrazam hâlâ ellerinde tuttuğu kıvrık kâğıtlara bakarak içinden, "Ne biçim adam? Acaba deli mi?" diyordu. Hâlbuki... Hayır. Bu Çelebi gayet akıllı bir insandı. Merde, namerde muhtaç olmayacak kadar bir serveti vardı. Çamlıca'daki ormanın arkasında büyük mandıra ile büyük çiftliğini işletir, namusuyla yaşar, kimseye eyvallah etmezdi. Fukaraya, zayıflara gariplere bakar, sofrasında hiç misafir eksik etmezdi. Dindardı. Ama mutaassıp değildi. Din, millet, padişah aşkını kalbinde duyanlardandı. Devletin büyüklüğünü, kutsiliğini anlardı. Yegâne mefkûresi Allah'tan başka kimseye secde etmemek, kula kul olmamaktı. İlmi, kemali herkesçe malumdu...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan hikâye kahramanının özellikleri arasında sayılamaz?

- A) Sabırlı B) Cömert C) Bilgili
 D) Ahlaklı E) Konuksever

6. Aşağıdakilerden hangisi destansı anlatımın yer almadığı yazı türüdür?

- A) Şiir B) Hikâye C) Makale
 D) Tiyatro E) Roman

7. Bir zamanlar İran'ın güzel bir beldesi olan İsfahan şehrinde çok adaletli, merhametli, güçlü, kuvvetli bir padişah varmış. Hazinesi altınlarla dolu olan bu padişahın çocuğu olmuyormuş. Gece gündüz evlat hasretiyle yanıp tutuşan bu padişah, derdini kederini biraz olsun untabilmek için İsfahan'ın en güzel yerine eşi benzeri olmayan bir saray yaptırmaya karar vermiş. Hazinedarı olan Keşiş'i bir gün huzura çağırtmış. Bu Keşiş'in de hiç çocuğu yokmuş. Padişahla Keşiş aynı dertle yanıp tutuşurlarmış. Huzura gelen Keşiş'le birlikte sarayın planını yapmışlar. Daha sonra zamanın bütün mimarlarını, ustalarını ve bahçıvanlarını saraya toplamış ve nasıl bir saray istediğini onlara da anlatmış.

Yukarıda bir bölümü verilen halk hikâyesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kerem ile Aslı
 B) Ferhat ile Şirin
 C) Arzu ile Kamber
 D) Tahir ile Zühre
 E) Yusuf ile Züleyha

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı türden fiilimsiler bir arada kullanılmıştır?

- A) Yarın parkta koşmak ve eğlenmek istiyordu.
- B) Zamanının çoğunu film izleyerek geçiriyordu.
- C) Pazara gidince meyveleri tezgâhtan birer birer seçti.
- D) Davasına inanmış insanlarla çalışmak ne güzel!
- E) Yarınların neler getireceğini kimse bilemez.

9.

(I) Türk edebiyatının destan geleneğinden halk hikâyeciliğine geçiş dönemi eseri olan Dede Korkut Hikâyeleri, Türk boylarının Kafkasya ve Azerbaycan yörelerindeki yerleşme, yurt kurma ve akınlarını konu alır. (II) Kitabın asıl adı “Kitâb-ı Dedem Korkud Alâ Lisân-ı Tâife-i Oğuzân”dır. (III) Dede Korkut, Oğuz boylarının destanlaşmış hikâyelerini derli toplu bir biçimde aktaran bir anlatıcıdır. (IV) Ağır ve sanatlı bir dili olan Dede Korkut Hikâyeleri’nin tamamı düzyazı biçimindedir. (V) Dede Korkut’un anlattığı bu hikâyeler, ancak XV. yüzyılda yazıya geçirilebilmiştir. **Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

Dedem Korkut der ki:

Hain içerden olunca kapı kilit tutmaz oğul!

Halk içinde bozgunluk yapan haindir oğul!

Dedem Korkut Hikayeleri’nden alınan sözlerde vurgulanmak istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Topluma en çok zarar verenler hainlerdir.
- B) Dürüst insanları yermemeliyiz.
- C) Çalışkan olmalıyız.
- D) Kendi kültürümüze sahip çıkmalıyız.
- E) Bencillik insana zarar verir.

11. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içindeki kavramla uyuşmamaktadır?

- A) İslamiyet öncesi Türk şiirinde kullanılan müzik aletidir. (Kopuz)
- B) Atasözlerinin ilk örneği sayılır. (Sav)
- C) Geleneksel olarak yayılan toplumun hayal gücüyle şekil değiştiren hayalî, alegorik anlatımı olan halk hikâyelerine denir. (Mit)
- D) Yuğ törenlerinde söylenen şiirlerdir. (Sagu)
- E) Orta Asya Türklerinde ölen savaşçıların mezarlarına verilen isimdir. (Balbal)

12. Aşağıdaki edebî türlerden hangisi Tanzimat edebiyatı ile birlikte Batı edebiyatından gelen yeni türlerden biri değildir?

- A) Roman B) Mesnevi C) Hikâye
- D) Fıkra E) Makale

13. Hikâye türünün Türk edebiyatındaki tarihî gelişimini araştıran bir kişi aşağıdaki eserlerden hangisini diğerlerinden önce incelemelidir?

- A) Küçük Şeyler
- B) Letâif-i Rivâyat
- C) Yüksek Ökçeler
- D) Dede Korkut Hikâyeleri
- E) Kerem ile Aslı

14. Halk topluluğu önünde, hikâyeci âşıklar tarafından söylenen, nesir ve nazım karışık hikâye çeşidine halk hikâyesi denir. Yazarları belli olmayan bu hikâyelerin çoğunun konusu Kerem ile Aslı, Tahir ile Zühre, Âşık Garip’te olduğu gibi sevgidir. Köroğlu gibi kahramanlık hikâyeleri de vardır. Halk hikâyelerinde mensur kısımlar taklitler ve jestlerle, manzum kısımlar ise saz çalarak söylenir. Bu hikâyelerde de olağanüstü olaylara çok yer verilmiştir. Halk hikâyesi, destan çağları geçtikten sonra, eski destanların yerini tutmuştur. Bugün ise modern romanla tiyatro ve sinema halk hikâyesinin yerini almıştır.

Bu parçada halk hikâyesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Halk hikâyelerinin konuları nelerdir?
- B) Halk hikâyeciliğinin ünlü yazarları kimlerdir?
- C) Halk hikâyesi örnekleri nelerdir?
- D) Halk hikâyesinin tanımı nedir?
- E) Halk hikâyesinin yerini günümüzde hangi türler tutmaktadır?

15. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içindeki kavramla uyuşmamaktadır?

- A) İslamiyet öncesi Türk şiirinde kullanılan müzik aletidir. (Kopuz)
- B) Atasözlerinin ilk örneği sayılır. (Sav)
- C) Geleneksel olarak yayılan toplumun hayal gücüyle şekil değiştiren hayalî, alegorik anlatımı olan halk hikâyelerine denir. (Mit)
- D) Yuğ törenlerinde söylenen şiirlerdir. (Sagu)
- E) Orta Asya Türklerinde ölen savaşçıların mezarlarına verilen isimdir. (Balbal)

16. Aşağıdakilerden hangisi dinî destansı hikâye özelliği taşır?

- A) Dede Korkut Hikâyeleri
- B) Cenknâmeler
- C) Kerem ile Aslı
- D) Leyla ve Mecnun
- E) Âşık Garip Hikâyesi

17.

I. Gönen’de doğdum. Yirmi yıldır görmediğim bu kasaba, düşümde artık bir serap gibiydi. Birçok yeri unutilan, eski uzak bir rüya gibi oldu. O zaman genç bir yüzbaşı olan babamla her zaman önünden geçtiğimiz Çarşı Camii’ni, karşısındaki küçük, harap şadırvanı, içinde binlerce kereste tomruğu yüzen nehirciği, bazen yıkanmaya gittiğimiz sıcak sulu hamamın derin havuzunu şimdi hatırlamaya çalışıyorum. Ama beyaz bir unutuş dumanı önüme yığılır.

II. 28 Şubat 1884 tarihinde Balıkesir’in Gönen ilçesinde doğdu. Asker çocuğu olduğu için Kuleli Askerî Lisesine yazıldı. İzmir ve Rumeli’de bir süre görev yaptı. Askerlikten ayrılıp Selanik’te Genç Kalemler dergisinde yazmaya başladı. Balkan Savaşı’nda tekrar subay olarak orduya döndü. Savaş sonrasında ordudan ikinci kez ayrıldı. Ölümüne kadar Kabataş Lisesinde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Bir yazarın hikâye ve biyografisinden alınan bu iki parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazarların üsluplarının, yazdıkları eserlere yansıdığına
- B) Sanat eserlerinde yazarların, söz sanatlarına yer verdiği
- C) Yazarların, eserleriyle okurun bilgi dağarcığını geliştirdiğine
- D) Eserlerde yazarların hayatından izler bulunabileceğine
- E) Yazarların, eserlerinde duygu ve hayale önem verdiklerine

18.

- I. Mutluluğu arayıp bulmak gerçekten de zordur.
- II. Yaşam, bir anlamlar dizgesidir karmaşık da olsa.
- III. Milletler, edebiyatlarıyla kendilerini ifade ederler.
- IV. İnsanın insana en çok benzediği çağ, çocukluk çağıdır.
- V. Felsefe yapmak, anlatmaktır; sanat yapmak, duyurmaktır.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi yoktur?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

19. Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kitabın ön sözünde Dede Korkut hakkında bilgi verilir.
- B) Kitaptaki hikâyelerin anlatıcısı ve yazarı Dede Korkut olduğu için eser bu adla anılmıştır.
- C) Türklerin tarihsel, sosyal, kültürel hayatını yansıtmaları bakımından önemli bir kaynaktır.
- D) Destan geleneğinden halk hikâyeciliğine geçişin ilk örneği kabul edilir.
- E) Destan ve masal motiflerini yansıtmaları yönünden destansı halk hikâyeleri olarak da anılmaktadır.

20. İl Han'ın Moğollara karşı açtığı savaşta ağır bir yenilgi alınır. Bu savaşta büyükler kılıçtan geçirilir. Çocuklar esir edilir. Esirlerin arasında İl Han'ın oğlu Kayı ve dokuz yeğeni Dokuz Oğuz sağ kalır. Bir süre esir tutuldukları yerden eşleriyle kaçarak hiç kimsenin ulaşamayacağı dört yanı dağlarla çevrili topraklara ulaşırlar. Uzun yıllar bu topraklarda yaşayıp çoğalırlar. O kadar ki artık bu topraklara sığmaz olurlar. Kurultayda oradan çıkmayı kararlaştırırlar.

Yukarıdaki metin edebiyatımızın hangi dönemine aittir?

- A) Destan Dönemi
- B) Cumhuriyet Dönemi
- C) Divan Edebiyatı Dönemi
- D) Servetifünun Dönemi
- E) Fecriâtî Dönemi

Not:

Her soru 5 puandır. Süre 40 dakikadır.

www.sosyalciniz.net

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	A	A	A	C	A	A	D	A
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	B	D	B	E	B	D	C	B	A

www.sosyalciniz.net